

Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika (részletek)

ELSŐ FEJEZET

amelyben egy mese írására szövetkezünk, és a főszereplőket is megismerjük

- Írjál nekem egy mesét.
 - Miről?
 - A kacsakirályról meg a kacsakirálykisasszonyról.
 - Két kacsáról?
 - Igazából nem kacsák ám!
 - Hanem?
 - Valódi király meg valódi királykisasszony. Csak a gonosz boszorkány elvarázsolta őket.
 - Miért varázsolta el őket?
 - A szegény Dzsoni miatt.
 - Ez a szegény Dzsoni egy angol?
 - Dehogyan! A szegény Dzsoni az a szegény Dzsoni, és kész. Nincsen neki semmije, vándorol a világban, és fűtörészik.
 - És miért kellett emiatt a szegény Dzsoni miatt elvarázsolni a királyt meg a királykisasszonyt?
 - Mert a gonosz boszorkány nem akarja, hogy a szegény Dzsoni feleségül vegye Árnika.
 - Ki az az Árnika?
 - Hát a királykisasszony, ki volna más!
 - Ja, tudom már! Árnika királykisasszony, aki olyan kedves volt, hogy a mosolyától megszelídültek a farkasok meg a medvék; még a szélvihar is elcsendesedett, ha Árnika elmosolyodott. Szerette is mindenki Östör király lányát.
 - Milyen király?
 - Östör. Nem úgy hívják Árnika apját?
 - Dehogyan. Persze hogy Östör királynak hívják.
- Hegyen innen, völgyön túl, völgyön innen, hegyen túl volt egy kerek tó.
A kerek tó mellett királyi kastély, harminchat tornyú, háromszáz ablakos. Ebben a kastélyban lakott Östör király meg a lánya, Árnika. Nagyon igazságos ember volt Östör király. Azt büntette, akit kellett, és azt jutalmazta, aki megérdemelte. De legeslegvilágosabban abból látszik, hogy milyen jó király volt, hogy dühösen soha nem parancsolt senkinek semmit. Ha fölmérgesítették - és ez a királyokkal is elég gyakran megesik -, behúzódt a trónterembe, és azt mondta:
- Most akármit mondok, ne törődjete velem, haj, de mérge vagyok, legjobb, ha nem is kerültök a szemem elé, kutya teremtettem, mert hátrakötöm a sarkatokat! Tűnjete el, ésszámoljate ezerig, s akkor nézzete meg, hogy mérge vagyok-e még.

Na, takarodott is mindenki a trónteremből, a lábuk se érte a kopott perzsaszőnyeget! Az udvari főszámolnok meg odakint a várudvaron szép tempósan elszámolt ezerig. Akkor bekukkantottak Östör királyhoz, többnyire bátran teheték, mert addigra elpárolgott a mérge.

Ha mégsem, akkor elordította magát, amikor meglátta, hogy kukkantgatnak rá:

- Takarodjatok, kutyák! - Ilyenkor aztán az udvari főszámolnok még ezerig elszámolt. A király legtöbbször már nyolcszáznyolcvannynál kijött a trónteremből, és azt mondta:

- Ne haragudjatok, ha azt mondtam volna, hogy kutya teremtette meg kutyák, de kutya mérges voltam.

De az ilyen kétezres, vagyis hogy ezernyolcszáznyolcvannyolcas haragok fehérholló-ritkák voltak, mert bölcs ember volt Östör király, hamar elszállt a haragja.

- Hova szállt Östör király haragja?

- Haragországba.

.....

Egyetlenegyszer történt csak meg, hogy szegény udvari főszámolnoknak kiszáradt a szája a sok számolástól. Ötezerig kellett számolnia. De ez igazán érthető. Ami akkor történt, azon más is fölmérgesedett volna, nemcsak Östör király. Ugyanis egy szép napon beállított a várudvarra két lovac. Csillogott-villogott a sisakjuk, zörgött-börgött az aranyozott páncéljuk, dobolt, kapált, prüszkölt alattuk a két paripa. A nagy csörömpölésre, dobolásra, nyihogásra a palota apraja-nagyja kicsődült az udvarra. Még Östör király meg Árnika is.

- Hát ti? - kérdezte a király.

- Üdvözljük felségedet a királyok legnagyobbikát - mondták a lovagok. - És Árnika királykisasszonyt is üdvözljük, a világ legeslegszebb leányát.

- Nem is vagyok a világon a legeslegszebb - suttozta az apjának Árnika.

- Nem baj - mondta a király -, egyszer majd lesz valaki, akinek a legeslegszebb leszel. – Azzal a lovagokhoz fordult.

- Mit akartok?

- Felséges király - mondták a lovagok -, a lányodat kérjük feleségül. De tudjuk, hogy csak egyikünk felesége lehet, ezért úgy határoztunk, hogy itt az udvaron életre-halálra megvívunk, s amelyikünk élve marad, azé legyen Árnika.

Örvendezett az udvari népség, na, egy jó kis csetepatét láthatunk. A két lovac már rántotta is akardját. Na de korai volt az örvendezés is meg a „kard ki! kard ki!” is.

- Állj! - mondta a király. - Nehogy összeverekedjetez itt nekem!

Leeresztették a lovagok a kardjukat, néztek a királyra.

- Mi az, talán nem akarod hozzánk adni a lányodat?

- Nem én döntöm azt el - mondta a király -, hogy kihez megy a lányom feleségül.

- Hát ki?

- A lányom. Ahhoz megy, akit megszeret. Meg aki őt megszereti. Hiába kaszaboljátok halálra egymást, ha a lányom nem szereti meg a győztest. Ha meg a vesztest szeretné meg, arra még rágondolni is rossz. Inkább hozzá se kezdjete.

- Azt akarod mondani, hogy a lányodnak nem kell a győztes?

- Amit akartam, megmondtam - mondta a király -, a lányom ahhoz megy feleségül, akit megszeret.

- És ha egy jöttmentet szeret meg? - kérdezték a lovagok. - Egy szegény földönfutót, egynincstelent, egy senkiházit?

A király arcán már kezdtek gyűlni a piros foltok; láthatta, aki ismerte, hogy azonnal dühbe gurul.

- Akkor egy jöttmenthez, egy szegény földönfutóhoz, egy nincstelenhez, egy senkiházihoz megy feleségül - mondta a szokásosnál kissé hangosabban a király.

- Ez nem királyi gondolkozás - mondták gögösen a lovagok.

A király most már ordított:

- Nem királyi, emberi! Börtönbe velük, lefejezni mind a kettőt!

Az udvari főszámolnok már el is kezdte: egy, kettő, három... A király meg berontott a trónterembe, annak is a legeslegeldugottabb sarkába, ott dühöngött, dúlt-fúlt, bizony harag szállt a szívébe.

A lovagok meg ijedten összenéztek.

- Minket most lefejeztek?

- Dehogyan fejezünk, csak meneküljete, ahogy a lovatok lába bírja - mondta a fő udvarnagy. Az udvari fő

számolnok már háromszázharmincháromnál tartott.

A két lovag köd előtt, köd után, a fő számolnok meg ezerhez ért.

Bekukkantottak a kukkantók, de a király még akkor is olyan mérges volt, hogy hozzájuk vágta a koronáját. Csak ötezernél csillapodott le.

HETEDIK FEJEZET

amelyben a tizenkét nagyon testvérrel találkozunk, és Árnika jól leteremti őket

....

- Nagyon megszomjaztam - mondta Árnika -, kérjünk itt egy pohár vizet.

Bement szegény Dzsoni a házba, köszönt illendőképpen, s látja ám, hogy tizenegy mogorva ember ül egy asztal körül. Nagyon hasonlított egymásra a tizenegy ember, a vak is láthatta, hogy ezek bizony testvérek. Már éppen mondani akarta szegény Dzsoni, hogy egy pohár vizet kér, amikor mind a tizenegy testvér fájdalmasan fölfordított, és a lábaihoz kapott. De olyan

egyszerre ám, mintha vezényszóra csinálták volna. Fölugrott mind a tizenegy az asztal mellől, ugráltak bal lábón, a jobb lábukat meg szorongatták.

- Az ostoba! A fajánkó! Az ügyetlen kétfalkezes! - kiabálták.

- Mi az, megbolondultatok? - nézte őket csodálkozva szegény Dzsoni.

- Megbolondultunk?! Megbolondultunk?! Ördögöt bolondultunk meg! Csak ez a kétfalkezes a lábára ejtette a fát.

- Kicsoda?

- Hát a tizenkettedik testvérünk. Elment az erdőre fát vágni, és puff, ajaj, jaj de fáj a lábunk, a lábára ejtette a fát az ostoba.

- Honnan tudjátok? - kérdezte szegény Dzsoni.

- Hát te nem tudod, hogy átok ül rajtunk? Ami egyikünknek fáj, az fáj a többi tizenegynek is, ajaj, rettenetes ez! Képzeld csak el, te vándorlegény, milyen szörnyű az életünk. A múltkor ez a nyavalyás beleesett a folyóba, és nem tud úszni, ott fuldokolt, küszködött az árral, mi meg valamennyien fuldokoltunk a parton.

- Éppen te beszélsz! Te meg tegnap telezabáltad magad, és egész éjjel fájt a gyomrunk! Telóbelű

! Minek zabálsz annyit?!

- Neked csak ne járjon a szád, te meg eltévedtél a múltkor az erdőben, három napig fáztunk és éhezünk miattad, mert sose tudod megjegyezni az utat.

Már-már hajba kaptak a testvérek, szegény Dzsoni csak kapkodta a fejét, ugrált a tekintete a tizenegy testvéren. Azok meg nagy hirtelen abbahagyták a hajcihőzést, nekikezdtek nyögni.

- Hű, de nehéz! - mondták.

- Jaj, de nyomja a vállam! Haj, de göcsörtös ez a fa! Ej, ez a féleszű, a fenének cipel ilyen nehezet!

Nyögött, nyöszörgött a tizenegy testvér, hogy jobban se kellett.

- Most meg mi bajotok? - kérdezte szegény Dzsoni.

- Most hozza hazafelé a fát a tizenkettedik testvérünk. Azt, amelyiket az előbb a lábára ejtett...

Az örült, pont ilyen nehezet választott. Jaj, de megvert bennünket az isten!

- Ó, ti balgatagok - mondta Árnika -, inkább fuldokoltatok a parton, ahelyett hogy beugrottatok volna és kihúzzátok az úszni nem tudó testvéreteket a folyóból! És inkább éheztetek és fáztatok három napig, ahelyett hogy megkerestétek volna az eltévedt testvéreteket. Ej, de balgatagok vagytok!

- Na éppen! Örökké egymásért fogunk majd ugrálni - mormogtak a testvérek.

- De hiszen a világ legboldogabb emberei lehetnétek - mondta nekik Árnika. - Akármelyikőtök beleesne a folyóba, biztos lehetne benne, hogy a többi tizenegy utánaugrik és kihúzza.

Akármelyikőtök eltévedne, bízhatna benne, hogy máris keresik a többiek. Nagy bizalom és szeretet lehetne bennetek.

- Tényleg - mondta a legidősebb testvér, és valamennyien elkerekedett szemmel néztek Árnikára. - Ez előbb is eszünkbe juthatott volna!

És hopp, felnyögött mind a tizenegy. A tizenkettedik testvér a vállára vette a fát. Nosza, ugrottak is azonnal, futottak. Odaszaladtak a facipelő testvérükhöz, mind a tizenegyen segítettek neki. Tizenkettejüknek olyan könnyű volt a fa, hogy alig érezték a súlyát. Nem kellett már nyögni, nyöszörögni.

Vitték nagy boldogan a fát, és egyszer csak elkezdtek ám kiabálni:

- Hej, viszket a szemünk, melyikőtök sír?

- Én sírok - mondta a tizenkettedik testvér -, de örömben.